

Forsvarsbygg
Postboks 405 Sentrum
0103 Oslo

Oslo, 15. november 2022

Deres ref.:
Jan Rune Samuelsen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/7705
2022.0098.miljodir

Saksbehandler:
Rune Aasheim

Rapport etter tilsyn 3. november 2022

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Forsvarsbygg, Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt (heretter kalt Sessvollmoen) (virksomhetsnummer 975950662).

Rapporten består av fire deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik: Lagringen av noen forurensede masser har overskredet tillatelsens krav til lagringstid

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Sessvollmoen må snarest rette opp avviket. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avviket er rettet innen 31. desember 2022.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning: Beskrivelsen i måleprogrammet av grunnvannsmålingene kan forbedres

Anmerkning er et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Sessvollmoen må betale et gebyr på 21 000 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Rune Aasheim. Merk svaret med saksnummer 2020/7705 og tilsynsnummer 2022.0098.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik: Lagringen av noen forurensede masser har overskredet tillatelsens krav til lagringstid

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt, punkt 5 "Grunnforurensning og forurensede sedimenter"

Beskrivelse av krav

Tillatelsen, punkt 5 inneholder krav om at forurensede masser fra skytebanene som skal kjøres til deponi, kan mellomlagres i opptil 2 år på området som tillatelsen omfatter. Masser som skal gjenbrukes, kan mellomlagres i 5 år.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Sessvollmoens skytebaner har anordninger for å fange opp prosjektiler. Den vanligste anordningen er voller med kulefangermasser av grus og jord.

Når kulefangermasser er mettet med prosjektiler, slik at faren for rikosjetter er stor, blir de forurensede massene byttet ut med ny masse. Virksomheten mellomlagrer utskiftet forurenset kulefangermasse ved siden av skytebanene før massene enten blir gjenbrukt eller transportert til godkjente mottakere for deponering.

Sessvollmoen har mellomlagret noe av den utskiftede kulefangermassen som skal til deponi, i mer enn 2 år, jf. krav i tillatelsen, punkt 5. Virksomheten opplyste under tilsynet at de planlegger å kjøre disse massene til godkjente mottakere i nær framtid.

Anmerkning: Beskrivelsen i måleprogrammet av grunnvannsmålingene kan forbedres

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Sessvollmoen gjennomfører målinger av blant annet bly, kobber, sink og antimon i åtte grunnvannsbrønner. Måleresultatene fra fire av brønnene inngår i den årlige rapporteringen til Miljødirektoratet, jf. punkt 9.5 i tillatelsen.

I tillatelsen fra Miljødirektoratet er blant annet krom og kadmium angitt som aktuelle komponenter i utslippene fra skyte- og øvingsfeltene. Sessvollmoen har ikke gjennomført målinger av disse komponentene fordi krom og kadmium ifølge virksomheten ikke finnes i ammunisjonen som blir brukt. Virksomheten opplyste under tilsynet at de skal undersøke om det er krom og kadmium i vannet fra sist gjennomførte måling i grunnvannsbrønnene.

Sessvollmoen kan forbedre beskrivelsen av målingene i måleprogrammet ved å inkludere årsaken til at krom og kadmium ikke blir målt.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Sessvollmoen må betale et gebyr på 21 000 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 3 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 23. september 2022 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet innen tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48.

Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Sessvollmoen sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Rune Aasheim
- Glenn-Roger Langerud

Fra Sessvollmoen deltok Jan-Rune Samuelsen som kontaktperson for virksomheten

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Sessvollmoen ble kontrollert under tilsynet:

- Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt, Ullensaker

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til forurensende aktivitet:

- Utslipp til vann
- Måleprogram
- Støy
- Produsentansvar avfall

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt, gitt 6. september 2021
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Måleprogram for grunnvann, datert 25. oktober 2022
- Prosedyre: Prøvetaking av grunnvann, datert 20. oktober 2022
- Måleresultater av grunnvann, mai 2022
- Resultater fra støyberegninger i 2021 og 2022

Del 4: Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Rune Aasheim
tilsynsleder

Kopi til:

- Statsforvalteren i Viken
- Ullensaker kommune